

Välkommen till Örebro läns Analysdag 2025 Gemensamma steg mot 2030

Petter Arneback-Hjulström, regional utvecklingsdirektör
Johanna Ek, utvecklingsledare regional utvecklingsstrategi (RUS)

Partnerskapet för regional utveckling

- Har ett särskilt ansvar för strategins genomförande både genom sina ordinarie uppdrag och sin roll i partnerskapet.
- För dialog om förslag till Regional utvecklingsstrategi samt genomförande, samverkan, prioriteringar och behov av gemensamma handlingsplaner kopplade till RUS.
- Mottagare av årlig uppföljning.

Källa: "Örebro läns regionala utvecklingsstrategi 2022-2030" s 43 samt "Beskrivning av samverkansstrukturen mellan länets kommuner och Region Örebro län" s 20

Dagens program

13.15-13.25	Välkommen! <i>Petter Arneback-Hjulström, regional utvecklingsdirektör</i> <i>Johanna Ek, utvecklingsledare regional utvecklingsstrategi</i>
13.25-13.40	Incheckning
13.40-14.25	Läget i länet <i>Anders Trumberg, enhetschef Analys och strategi</i>
14.25-14.30	Inför workshop
14.30-14.50	<i>Paus/fika</i>
14.50-16.15	Workshop i två steg (inkl rörelsepaus)
16.15-16.30	Sammanfattning – vad händer nu?

Övriga medverkande:

David Bååth, kommunikatör
Fanny Bergström-Buller, utvecklingsledare
Monica Möller, utvecklingsledare

Bordsvärdar:

Anders Trumberg, enhetschef
Camilla Pettersson, utvecklingsledare
Christin Gimberger, utvecklingsledare
Eva Getzman, strateg
Lena Adem, utvecklingsledare
Lina Ramberg, utvecklingsledare
Maria Svensson-Hallberg, utvecklingsledare
Matilda Eriksson, utvecklingsledare

Läget i länet

Upplägg

- Omvärld
- Övergripande mål
- Prioriterade områden
- Särskilda utmaningar

Omvärld

Större trender

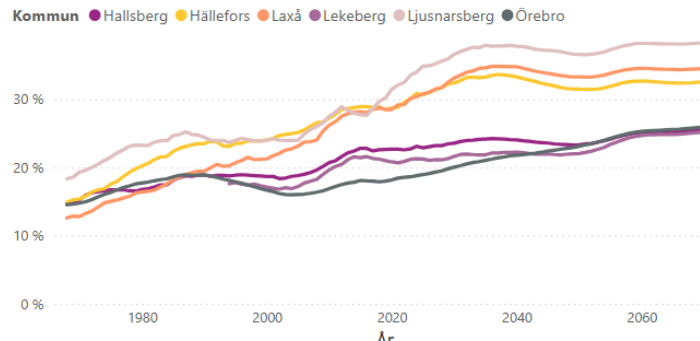
- Demografi
- Globalisering
- Grön omställning
- Värderingar
- Teknikutveckling

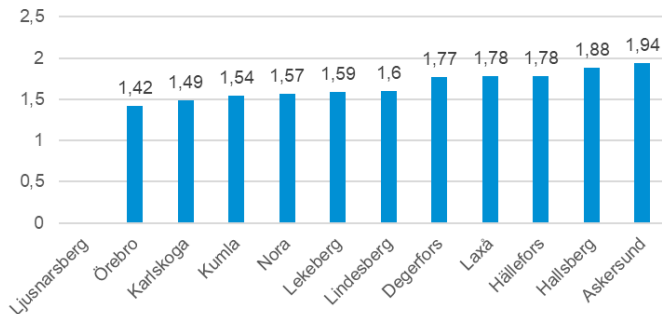
Demografi

- Befolkningen i länet som helhet förväntas enligt SCBs befolkningsframskrivning att öka fram till 2070
- Andelen 65 år och äldre kommer att öka
- 2070:Fyra kommuner (Hallsberg, Kumla, Karlskoga och Örebro) som har en försörjningskvot under 1
- För att upprätthålla en stabil befolkningsnivå behövs det födas 2,1 barn per kvinna, 2024 var siffran 1,48 i Örebro län
 - Pensionsåldern, arbetskraftsinvandring, utbildningsystem, matchning, minska arbetslöshet

Andel 65-år i befolkningen

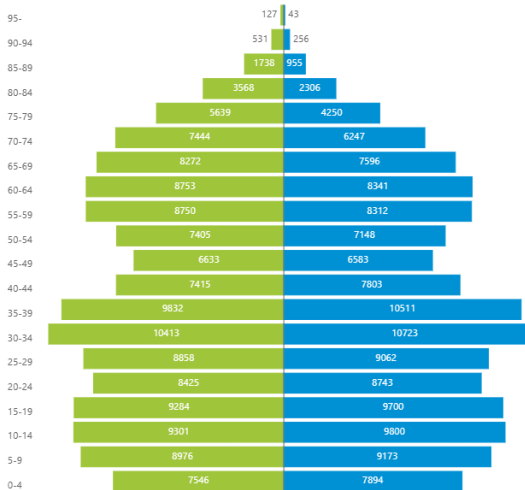

Antal födselar per kvinna
2024

Folkmängd efter ålder och kön

● Kvinnor ● Män

1980

Demografisk försörjningskvot

0,78

Andel 0-19 år

26,1 %

Andel 20-64 år

56,0 %

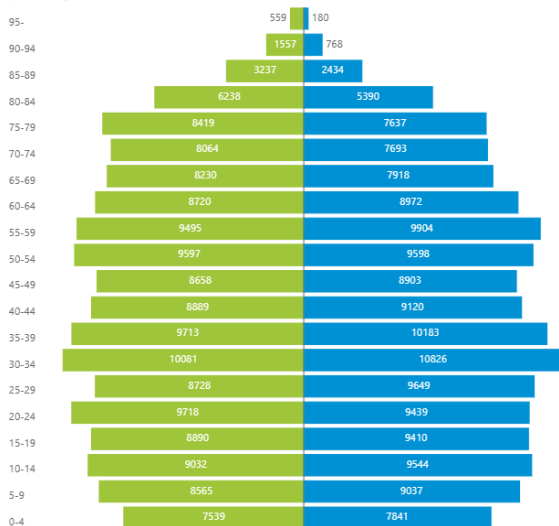
Andel 65- år

17,8 %

2070

Folkmängd efter ålder och kön

● Kvinnor ● Män

2024

Demografisk försörjningskvot

0,91

Andel 0-19 år

20,0 %

Andel 20-64 år

52,5 %

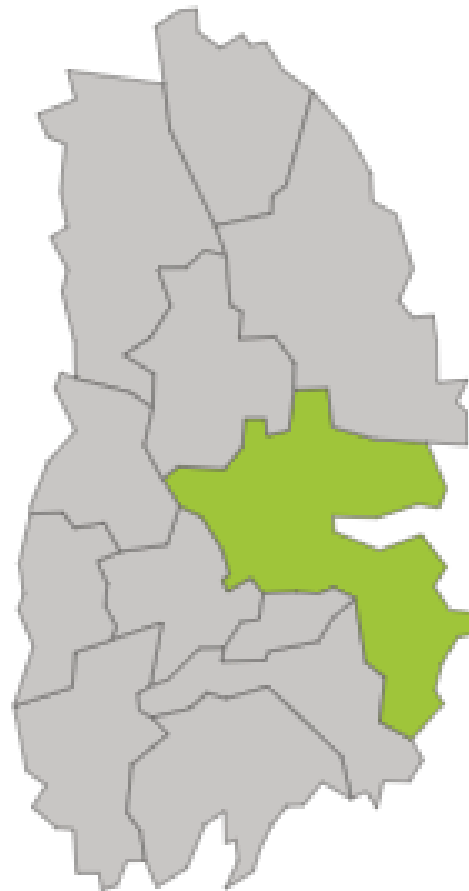
Andel 65- år

27,5 %

Koncentration av befolkning

- 1980: 40 procent av befolkningen i länet bodde i Örebro kommun
- 2060: 55 procent av befolkningen i länet bor i Örebro kommun

Globalisering

- Ömsesidigt beroende mellan länder
- 1990-talet globaliseringens ekonomiska sida (frihandel, kapitalflöden, Eus inre marknad)
- Förbättrade kommunikationsmöjligheter bidrog även till en kulturell globalisering
- Under 2000-talet en växande kritik mot ett ojämnt fördelat välstånd

Globalisering under press

- Kritik mot globaliseringens ekonomiska, sociala och kulturella aspekter
- Globala försörjningskedjor visade sig vara sårbara under pandemin och har pressats ytterligare i och med olika krig
- Politiskt vill man gärna ta hem hela försörjningskedjor, inhemsk produktion
- Globaliseringen tenderar att mattas av

Grön omställning

- Klimatförändringar
- Förlust av biologisk mångfald
- Behövs ökat internationellt samarbete och kraftfullare åtgärder
- De senaste årens ökade konflikter i omvärlden har förflyttat fokus mot andra frågor

EUs tillväxtstrategi – den europeiska gröna given har under de senaste åren skiftat mot ett allt starkare fokus på EU:s konkurrenskraft

Osäkerhetsfaktorer

- EU är beroende av frihandel, där USAs nya inriktning med införande av tullar kraftigt begränsar EUs internationella arbete
- USA indikerar ett minskat intresse i NATO, skapar behov av ett stärkt försvar på EU-nivå (Rearm EU)
- Nya områden har initierats exempelvis gemensamt fokus på välfärd, energi, bostad och beredskap detta kan få direkt konsekvens på det regionala utvecklingsuppdraget
- Gemensamma insatser på EU-nivå, samt ett behov av mer nationell styrning

Värderingar

- De ökade skillnaderna i invånarnas värderingar visar sig i t.ex. synen på frågor om religion, jämställdhet och familjeliv
- Tillit: Sverige har generellt sett en hög tillit mellan människor, och förtroendet för demokratin och den kommunala och regionala offentliga servicen är ganska stabilt
- Men vissa grupper har en klart lägre tillit än genomsnittet. Det gäller exempelvis unga, lågutbildade, arbetslösa, långtidssjukskrivna och personer som identifierar sig som arbetare.
- Gemensamt för de med lägre tillit är att de tenderar att känna lägre välbefinnande och trivas sämre med sina liv

- Teknikutvecklingen bidrar till nya lösningar och förändrade metoder på en rad områden, men har också en direkt påverkan på vårt sätt att leva och förhålla oss till omvärlden.
 - internet och mobil kommunikation
 - ökade förväntningar på god snabb tillgänglig service
- Användningen av AI i svenskt näringsliv ökade från 5 % 2019 till 25% 2024, med högre användning desto större företag
- För att kunna dra nytta av tekniken behöver de flesta organisationer göra investeringar i digital kompetens, och en bredare AI-användning förväntas ha stor påverkan på arbetsmarknaden
- Teknikutvecklingen ställer krav på utbildningssektorn att utbilda, matcha, vidareutbilda rätt kompetenser för morgondagens arbeten

Sammanfattningsvis

- Demografiska trender
- Globalisering
- Grön omställning
- Värderingar
- Teknikutveckling

Kommer att ha stor påverkan på det kommande utvecklingsarbete

Uppföljning

Örebroregionen – Sveriges hjärta

En attraktiv och pulserande region för alla

Övergripande mål

Stark konkurrenskraft	Hög och jämlik livskvalitet	God resurseffektivitet
- Förbättrad kompetensförsörjning - Ökad kunskapsintensitet - Ökad innovationskraft - Ökad entreprenöriell aktivitet - Ökad nationell attraktionskraft - Ökad global konkurrenskraft - Ökad tillväxt i näringslivet - Ökad produktion inom areella näringar	- Goda uppväxtvillkor - Goda försörjningsmöjligheter - Ökad grad av delaktighet och inflytande - Attraktiv boende- och närmiljö - God och jämlik hälso- och sjukvård - God och jämlik folkhälsa	- Minskad klimatpåverkan - Giftfri miljö - Ökad biologisk mångfald - God vattenförsörjning - Mer bioekonomi och cirkulära flöden - Ökad andel förnybar energi

Effekt mål

Prioriterade områden

Näringsliv och entreprenörskap			
Innovationskraft och specialisering			
Kunskapslyft och utbildning			
Kompetensförsörjning och matchning			
Social sammanhållning och demokrati			
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård			
Klimat, miljö och energi			
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer			
Transporter och infrastruktur			
Upplevelser och evenemang			

 Utvecklingen går åt rätt håll

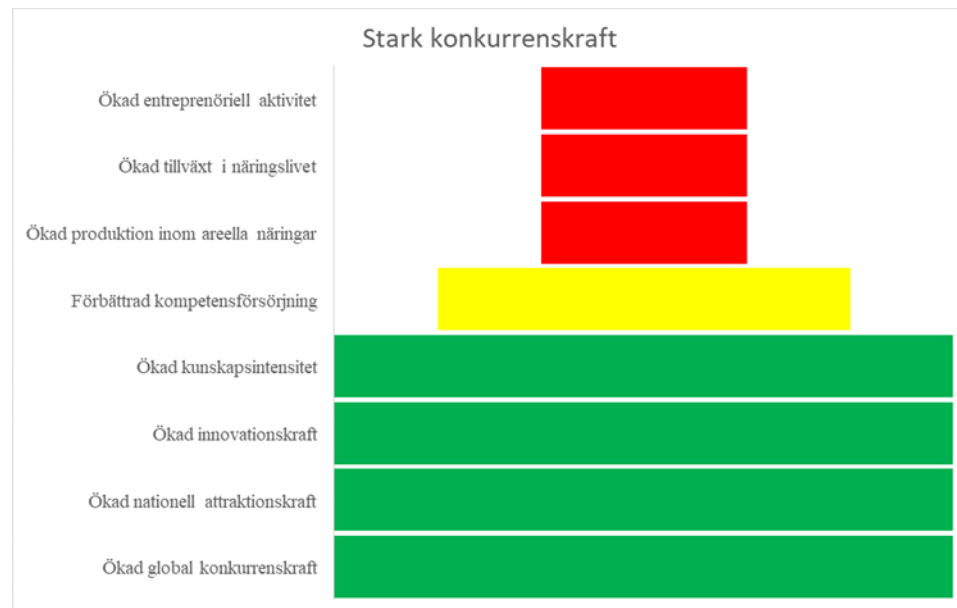
 Utvecklingen går åt rätt håll men för

 långsamt
Utvecklingen går åt fel håll/står stilla

Stark Konkurrenskraft

Nedslag:

- Antal nystartade företag minskar
- Andel företagskonkurser oförändrad
- Övergång till högre studier går ned
- BRP minskar
- Investeringar i FoU stiger: mest inv. i företagssektorn, minskar i offentlig sektor
- Företagen i länet ökade sin export

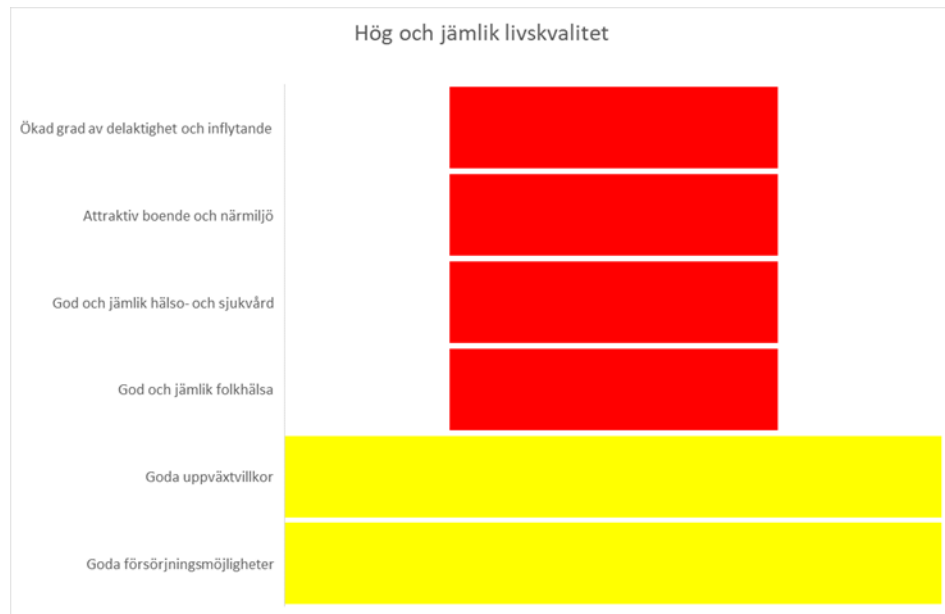
**Påverkas av konjunkturen och
omvärldsläget**

Hög och jämlik livskvalitet

Nedslag:

- Valdeltagandet har sjunkit (kommun, region, riksdag)
- Självschattat hälsotillstånd har sjunkit
- Förtroendet för HS har ökat
- Andel barn i familjer med inkomst under 60 procent av medianinkomsten har sjunkit
- Sysselsättningsgraden har ökat i länet

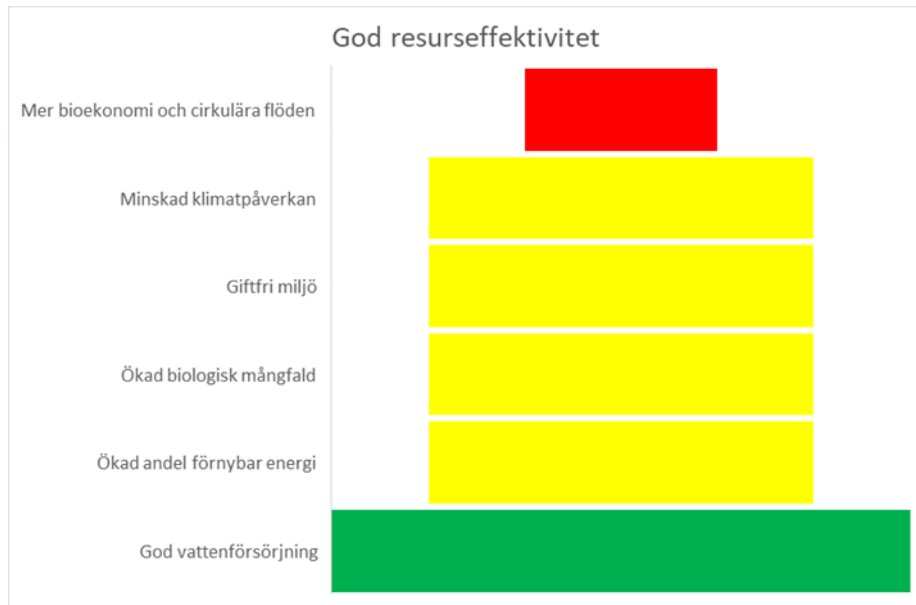
Skillnaderna mellan olika grupper ökar

God resurseffektivitet

Nedslag:

- Avfall som återvinns står still
- Bioekonomi som andel av BRP ökar något
- Utsläpp av växthusgaser minskar något i länet
- Andel grundvattenförekomster med god status har ökat

Utvecklingen går till stora delar för långsamt

De tio prioriterade områdena

- Enkäter till samverkansgrupper
- Enkäter till områdena på regional utveckling

Näringsliv och entreprenörskap			
Innovationskraft och specialisering			
Kunskapslyft och utbildning			
Kompetensförsörjning och matchning			
Social sammanhållning och demokrati			
Hälsofrämjande arbete och hälso- och sjukvård			
Klimat, miljö och energi			
Bostadsförsörjning och attraktiva miljöer			
Transporter och infrastruktur			
Upplevelser och evenemang			

Region Örebro län

Exempel på framgångsfaktorer

- Nya aktörer som Region Örebro innovation AB (RÖIAB) och Industriellt utvecklings Center (IUC) stärker innovationssystemet
- Fler investeringar i sol och vind och medvetenheten om energieffektivisering ökar
- Ökad medvetenhet och arbete med tidiga, förebyggande åtgärder
- Yrkesutbildning samordnas nu på länsnivå, nätverk för studie och yrkesvägledning
- Nya mötesplatser mellan civilsamhälle och offentlig sektor, satsningar på sociala innovationer och utveckling inom bibliotek, digital infrastruktur och kultur
- Stärkt roll som transportnod genom bland annat arbetet med Oslo-Stockholm

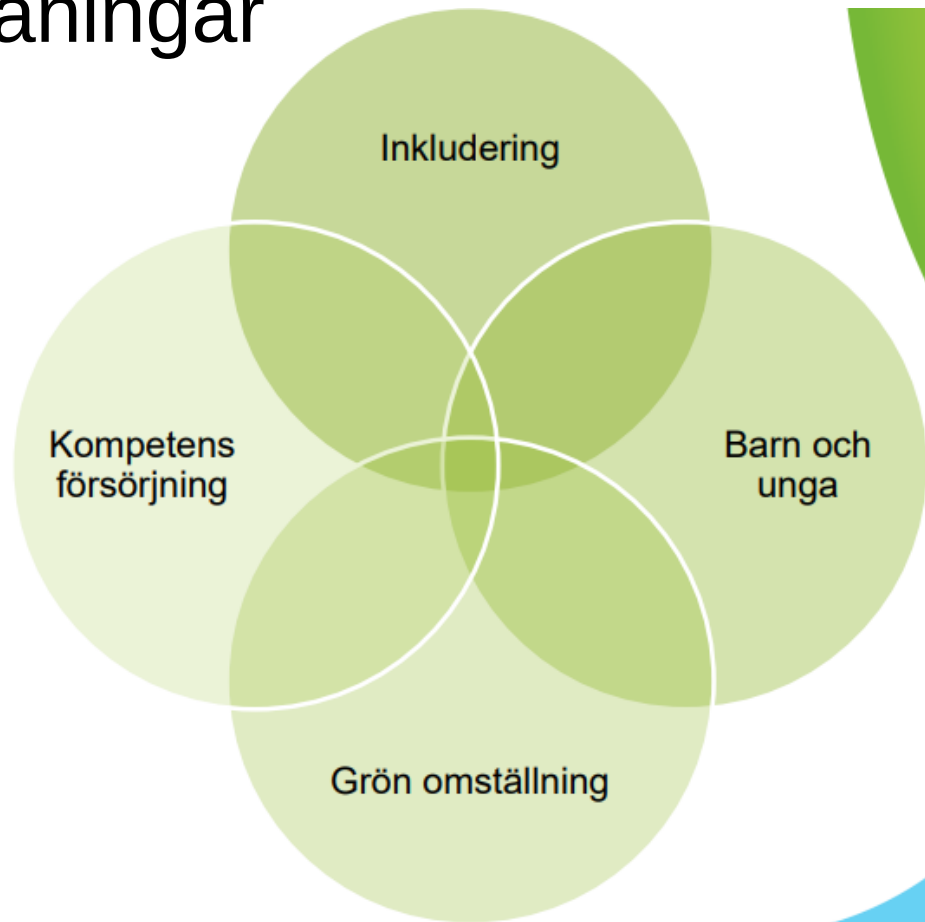

Svårigheter

- Osäker finansiering gör det svårt att arbeta långsiktigt
- Komplext regelsystem både gällande finansiering men också kring vissa frågor t.ex. energi
- Svårt att prioritera samverkan på grund av tidsbrist, ekonomi etc.

- Inkludering
 - Ojämna livsvillkor
 - Tillit, delaktighet i samhället
- Barn och Unga
 - Skolresultat
 - Psykisk ohälsa
- Grön omställning
 - Arbetet behöver gå snabbare
 - Snåriga lagar och regler
- Kompetensförsörjning
 - Brist inom vissa branscher
 - Matchningsproblematik

Workshop

1. Idéer utifrån utmaningskort

2. Ett första konkret steg

Workshop

Hög och jämlik livskvalitet

På vilka sätt kan vi bygga vidare för att höja livskvaliteten, så att alla invånare i länet får del av framstegen?

Många insatser som vi gör handlar om att förbättra människors livsvillkor – inom hälsa, utbildning, arbete och delaktighet. Trots det kvarstår ojämlikheter mellan grupper och platser i länet. Kommuner, vården, föreningslivet och civilsamhället gör mycket – och samverkan är avgörande för effekten.

Samspelet mellan utbildning och arbetsliv

Hur kan vi koppla ihop befintliga initiativ inom utbildning och näringsliv/offentlig verksamhet för att bättre möta behov och efterfrågan hos individer såväl som företag?

Utbildningsanordnare och arbetsgivare har en central roll för att bygga en hållbar, konkurrenskraftig arbetsmarknad där alla individer har en given plats. Men systemet lyckas inte alltid matcha behov och efterfrågan. Behoven förändras snabbt på arbetsmarknaden, utbildningsvägar och behov av kvalificerad arbetskraft samtidigt som vissa grupper står långt ifrån arbetsmarknaden.

Planera smart för människor och framtid

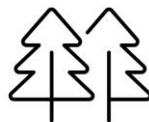
Hur kan vi använda fysisk planering mer strategiskt för att koppla samman insatser och möta samhällsutmaningar som ett län?

Hur vi planerar våra platser påverkar människors möjlighet att leva hållbart, tryggt och meningsfullt. Fysisk planering är ofta fragmenterad, trots att den kan vara en motor för inkludering, omställning och välfärd. Med en otydlig rollfördelning, olika förutsättningar och brist på samlad planeringskraft veckling över kommun- och länsgränser.

Från spridda initiativ till systemskifte

På vilka sätt kan vi skala upp och samordna den gröna omställningen i länet?

Gröna initiativ sätts och nya teknologier utvecklas – men nyttan maximeras inte om insatserna saknar koppling till varandra.

Regelverk, ansvarsfördelning och gamla arbetssätt bromsar ofta förändringstakten. Det finns en stor potential – men den realiserar bara när vi samordnar bättre.

Starkare gemenskap och demokratisk delaktighet

Hur kan vi bättre koppla samman initiativ som redan pågår för att öka tillit och delaktighet?

Förtroende och tillit är grundläggande för ett fungerande samhälle – men kan inte tas för givet. När olika insatser för att stärka sammanhållning sker parallellt utan gemensam riktning, förlorar vi lätt kraften i helheten. Demokratisk delaktighet kräver relationer, inte bara strukturer.

Steg 1

Steg 2

Vad händer nu?

- Idéerna och förslagen ni pratat om idag sammanställs.
- Sammanställningen presenteras och diskuteras i Regional utvecklings ledningsgrupp och i Partnerskapet för regional utveckling, som ett underlag för prioriteringar 2025-2027.
- Prioriteringarna kommer att påverka den fortsatta planeringen och kommunikationen, som en del av det fortsatta genomförandet av RUS för att nå länets mål till 2030.

Tack för att ni är med och bidrar till länets utveckling!

Frågor om arbetet med Örebro läns regionala utvecklingsstrategi?
Kontakta Johanna Ek, johanna.ek@regionorebrolan.se

